IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 30.8.2021
COM(2021) 494 final

RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-KUNSILL U LILL-PARLAMENT EWROPEW

Sommarju tar-rapporti annwali ta’ implimentazzjoni għall-programmi operattivi kofinanzjati mill-Fond għal Għajnuna Ewropea għall-Persuni l-Aktar fil-Bżonn fl-2019

MT MT

Sommarju tar-rapporti annwali ta' implimentazzjoni għall-programmi operattivi kofinanzjati mill-Fond għal Għajnuna Ewropea għall-Persuni l-Aktar fil-Bżonn fl-2019

1. INTRODUZZJONI

Il-Fond għal Għajnuna Ewropea għall-Persuni l-Aktar fil-Bżonn (FEAD) jgħin biex jindirizza l-agħar forom ta' faqar fl-UE, bħall-privazzjoni alimentari, il-faqar fost it-tfal u l-kundizzjoni ta' persuni bla dar. Total ta' EUR 3,8 biljun (prezzijiet attwali) huwa disponibbli mill-FEAD[1] għall-2014-2020. L-UE tipprovdi sa 85 % tal-finanzjament, li huwa kkomplementat mir-riżorsi proprji tal-Istati Membri. Dan iwassal għal valur totali tal-fond ta' madwar EUR 4,5 biljun.

L-Istati Membri jistgħu jużaw il-fond b'żewġ modi:

- għal programm operattiv għall-għajnuna alimentari u/jew materjali bażika (PO I); u/jew
- għal programm operazzjonali għall-inklużjoni soċjali (PO II).

L-għajnuna alimentari u/jew materjali bażika trid tiġi kkomplementata minn miżuri ta' akkumpanjament, bħal attivitajiet edukattivi għall-promozzjoni ta' nutrizzjoni u pariri tajbin għas-saħħa dwar it-tħejjija u l-ħżin tal-ikel, appoġġ psikoloġiku u terapewtiku, programmi ta' ħiliet, pariri dwar il-ġestjoni ta' baġit tal-familja, attivitajiet soċjali u ta' divertiment u l-provvista ta' servizzi ġuridiċi.

F'konformità mal-bażi ġuridika tiegħu[2], dan is-sommarju huwa bbażat fuq ir-rapporti ta' implimentazzjoni nazzjonali tal-2019, li l-Kummissjoni rċeviet mill-Istati Membri[3]. Konsegwentement, dan ir-rapport ma jqisx id-dispożizzjonijiet il-ġodda adottati mill-koleġiżlaturi fl-2020 b'rispons għall-pandemija tal-COVID-19.

Madankollu, bħal fis-snin preċedenti, ir-rapport jinkludi żviluppi u informazzjoni finanzjarja lil hinn mill-2019 – fejn disponibbli – b'mod partikolari dwar l-inizjattivi tal-Kummissjoni wara t-tifqigħa tal-pandemija u inizjattivi oħra kif ukoll dwar il-qafas finanzjarju pluriennali (QFP) 2021-2027 li jmiss.

Fis-sena tar-rapportar, jiġifieri qabel il-pandemija tal-COVID-19, il-proporzjon ta' persuni f'riskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali naqas għas-seba' sena konsekuttiva, u naqas għal 21,4 % fl-2019 minn 21,9 % fl-2018. Il-proporzjon li qed jiffaċċja privazzjoni materjali estrema naqas minn 5,9 % fl-2018 għal 5,4 % fl-2019. F'termini ta' popolazzjoni, dan jirrappreżenta 27,3 miljun persuna, tnaqqis ta' 2,4 miljun mis-sena preċedenti.

Madankollu, 107 miljun persuna jibqgħu f'riskju ta' faqar u esklużjoni soċjali. L-UE ma laħqitx il-mira tagħha għall-2020 li tnaqqas l-għadd ta' persuni f'riskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali b'mill-inqas 20 miljun; sal-aħħar tal-2019, kienet naqqset biss in-numru b'10 miljuni. It-tfal, b'mod partikolari dawk b'ġenituri b'livell baxx ta' ħiliet, u l-persuni b'diżabbiltà jiffaċċjaw riskju sostanzjalment akbar ta' faqar jew esklużjoni soċjali. B'mod

[1] Ir-Regolament (UE) Nru 223/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2014 dwar il-Fond għal Għajnuna Ewropea għall-Persuni l-Aktar fil-Bżonn (ĠU L 72, 12.3.2014, p. 1). Ir-Regolament ġie emendat f'Awwissu 2018, permezz ta' reviżjoni tar-Regolament Finanzjarju: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?qid=1537946431022&uri=CELEX:02014R0223-20180802

[2] L-Artikolu 13(9) tar-Regolament (UE) Nru 223/2014.

[3] Is-27 Stat Membru kollha ppreżentaw rapport ta' implimentazzjoni. Id-dewmien fir-rapportar globali aggregat kien minħabba li r-rapporti ta' implimentazzjoni kollha li kienu qed jiġu ppreżentati mill-Istati Membri ġew ippreżentati biss sal-aħħar ta' Settembru 2020 minflok sal-aħħar ta' Ġunju 2020, minħabba ċ-ċirkostanzi eċċezzjonali kkawżati mill-pandemija.

ġenerali, 23,1 % tat-tfal (16-il sena jew iżgħar) kienu f'riskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali fl-2019. Fl-2019, kienu 3,8 % dawk li esperjenzaw privazzjoni ta' akkomodazzjoni[4]– waħda mill-aktar manifestazzjonijiet ċari ta' faqar – ċifra li naqset biss b'0,2 % mill-2018. Flimkien, din l-istatistika turi li, b'mod ġenerali, is-sitwazzjoni tal-faqar fl-UE tjiebet sal-2019.

Madankollu, hemm tħassib dejjem akbar ta' żieda kbira fil-faqar, peress li l-pandemija tal-COVID-19 x'aktarx li taggrava s-sitwazzjoni, u dan imur kontra x-xejra osservata sal-2019. Il-pandemija x'aktarx li żiedet l-għadd ta' familji f'riskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali kif ukoll b'mod aktar wiesa' l-inugwaljanzi tas-soċjetà fl-oqsma tal-edukazzjoni u tas-saħħa mentali[5]. Għalhekk, hemm ħtieġa kontinwa li jiġi pprovdut appoġġ lill-aktar gruppi żvantaġġati fis-soċjetà.

2. ŻVILUPPI FUTURI TAL-UE

B'rispons għall-pandemija tal-COVID-19, ġew adottati żewġ Inizjattivi ta' Investiment fir-Rispons għall-Coronavirus (CRIIs). It-tieni waħda minn dawn l-inizjattivi ta' investiment (CRII+)[6], adottata f'April 2020, tipprevedi flessibbiltà straordinarja fl-użu tal-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej. Barra minn hekk, din tintroduċi miżuri speċifiċi ta' appoġġ biex tgħin lill-persuni l-aktar fil-bżonn billi tbiddel ir-regoli għat-tħaddim tal-programm FEAD, tippermetti lill-awtoritajiet maniġerjali, lill-organizzazzjonijiet sħab u lil partijiet ikkonċernati oħra jieħu azzjoni malajr għall-isfidi emerġenti. Pereżempju, issa huwa possibbli li l-għajnuna alimentari u l-għajnuna materjali bażika jingħataw permezz ta' kupuni elettroniċi u jiġi pprovdut tagħmir ta' sikurezza personali, sabiex b'hekk ikun hemm tnaqqis fir-riskju ta' kontaminazzjoni għal dawk li jipprovdu għajnuna u assistenza. Din tintroduċi wkoll kofinanzjament ta' 100 % għas-sena kontabilistika 2020-2021. Sal-aħħar ta' April 2021, l-adozzjoni tas-CRII u tas-CRII+ irriżultat fi 12-il proposta ta' emenda tal-programm FEAD f'9 Stati Membri (AT, ES, FR, HR, HU, LU, IT, PT u RO): Tmien (8) emendi biex jibbenefikaw mir-rata ta' kofinanzjament ta' 100 % u erba' (4) emendi biex jiġu introdotti miżuri ta' emerġenza biex tiġi indirizzata l-pandemija tal-COVID-19.

Barra minn hekk, l-Assistenza fl-Irkupru għall-Koeżjoni u għat-Territorji tal-Ewropa (REACT-EU)[7] daħlet fis-seħħ f'Diċembru 2020 bħala parti mill-iskema ta' rkupru "Next Generation EU". REACT-EU tipprovdi riżorsi addizzjonali għall-programmi attwali tal-politika ta' koeżjoni, filwaqt li tippermetti wkoll lill-Istati Membri jinjettaw aktar riżorsi fil-programm FEAD. Sabiex tiġi żgurata implimentazzjoni malajr, l-Istati Membri se jirċievu pagament sostanzjali ta' prefinanzjament (11 %) sabiex ikunu jistgħu jużaw minnufih ir-riżorsi addizzjonali u għal darb'oħra mhux se jkunu meħtieġa jikkontribwixxu kofinanzjament nazzjonali.

Għall-QFP tal-2021-2027, l-FEAD huwa integrat fil-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+) biex itejjeb is-sinerġiji bejn il-fondi. Sabiex tingħata spinta lill-appoġġ għall-inklużjoni soċjali, ir-regolament FSE+[8] jirrikjedi li mill-inqas 25 % tal-fergħa tal-FSE+ b'ġestjoni kondiviża tiġi allokata għat-trawwim tal-inklużjoni soċjali (meta mqabbla mal-20 % fl-

[4] Ir-rata ta' privazzjoni ta' akkomodazzjoni qawwija hija ddefinita bħala l-perċentwal tal-popolazzjoni li tgħix f'dar ikkunsidrata bħala ffollata, filwaqt li turi wkoll tal-inqas waħda mill-karatteristiċi ta' privazzjoni ta' akkomodazzjoni li ġejjin: saqaf iqattar, l-ebda banju/doċċa u l-ebda tojlit fuq ġewwa, jew akkomodazzjoni ikkunsidrata bħala mudlama wisq.

[5] Growing up in lockdown: Europe's children in the age of COVID-19. https://www.eurochild.org/resource/growing-up-in-lockdown-europes-children-in-the-age-of-covid-19/

[6] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/mt/qanda_20_574

[7] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/mt/QANDA_20_948

[8] Ir-Regolament (UE) 2021/1057 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ġunju 2021 li jistabbilixxi l-Fond Soċjali Ewropew Plus (FSE+) u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 1296/2013

ambitu tal-FSE tal-2014-2020), u b'allokazzjoni minima ulterjuri ta' 3 % għal kull Stat Membru biex tiġi indirizzata l-privazzjoni materjali, l-objettiv ewlieni attwali tal-FEAD.

Abbażi ta' proposta mill-Kummissjoni, il-Kunsill adotta rakkomandazzjoni dwar il-ħolqien ta' "Garanzija Ewropea għat-Tfal"[9]. Din l-inizjattiva hija riżultat konkret tal-pjan ta' azzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali u timplimenta l-prinċipju 11 fl-ambitu tal-Pilastru li jistipula li t-tfal għandhom id-dritt għal edukazzjoni u kura bikrija tat-tfal bi prezz raġonevoli u ta' kwalità tajba u għall-protezzjoni mill-faqar. Ir-rakkomandazzjoni tistieden lill-Istati Membri jiggarantixxu li t-tfal fil-bżonn (jiġifieri l-persuni taħt it-18-il sena li jgħixu f'unitajiet domestiċi f'riskju ta' faqar jew esklużjoni soċjali) ikollhom aċċess liberu u effettiv għal għadd ta' servizzi ewlenin, inkluż mill-inqas ikla waħda tajba għas-saħħa kull jum tal-iskola, kif ukoll aċċess effettiv għal nutrizzjoni tajba għas-saħħa b'mod ġenerali. Ir-rakkomandazzjoni tħeġġeġ lill-Istati Membri biex:

- jappoġġaw l-aċċess għal ikliet tajbin għas-saħħa anki barra mill-jiem tal-iskola, inkluż permezz ta' appoġġ in natura jew finanzjarju;
- jiżguraw li l-istandards ta' nutrizzjoni fl-istabbilimenti tal-edukazzjoni u l-kura bikrija tat-tfal u tal-edukazzjoni jindirizzaw ħtiġijiet speċifiċi tad-dieta;
- jillimitaw ir-reklamar u jirrestrinġu d-disponibbiltà ta' ikel b'kontenut għoli ta' xaħam, melħ u zokkor fl-istabbilimenti tal-edukazzjoni u tal-kura bikrija tat-tfal u tal-edukazzjoni; kif ukoll
- jipprovdu informazzjoni adegwata għat-tfal u għall-familji dwar nutrizzjoni tajba għas-saħħa għat-tfal.

3. KOORDINAZZJONI TAL-FEAD FIL-LIVELL TAL-UE

Il-grupp ta' esperti tal-FEAD jibqa' l-forum ewlieni għall-awtoritajiet maniġerjali biex jiskambjaw informazzjoni dwar l-implimentazzjoni tal-fond. Il-grupp ta' esperti ltaqa' darbtejn fl-2019 u erba' darbiet fl-2020 biex jiddiskuti aspetti tal-implimentazzjoni tal-programm FEAD, b'mod partikolari miżuri ta' akkumpanjament, donazzjonijiet tal-ikel, awditi, koordinazzjoni ma' fondi oħra tal-UE, għażliet ta' kostijiet issimplifikati u vawċers elettroniċi. Fl-2020, l-aġenda tal-laqgħat kienet tinkludi wkoll ir-rispons għall-kriżi marbuta mal-pandemija tal-COVID-19, inklużi l-emendi rilevanti tar-Regolament FEAD. F'Ottubru u f'Diċembru 2020, il-grupp ta' esperti tal-FEAD iltaqa' b'mod konġunt mal-grupp ta' ħidma tekniku tal-FSE.

Fir-rigward tar-relazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati, il-Kummissjoni ospitat 18-il laqgħa tan-network tal-FEAD bejn l-2016 u tmiem l-2019. F'kull laqgħa, il-parteċipanti kellhom l-opportunità li jippreżentaw studji tal-każijiet u jaqsmu l-isfidi u s-soluzzjonijiet dwar aspetti speċifiċi tal-implimentazzjoni tal-FEAD, pereżempju komunikazzjoni mmirata lejn il-persuni l-aktar fil-bżonn – bħat-tfal, il-persuni mingħajr dar u l-anzjani. Laqgħa tal-2019 iffokat fuq il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni tal-fond, filwaqt li enfasizzat l-isforzi sostanzjali li saru mill-awtoritajiet maniġerjali u l-organizzazzjonijiet sħab. L-attivitajiet ta' networking tal-FEAD komplew fl-2020 u fl-2021 bl-Ewwel Konferenza Annwali tal-Komunità tal-FEAD (Ottubru 2020), li pprovdiet opportunità biex jitqiesu l-kisbiet tal-FEAD u jiġu diskussi l-isfidi futuri. Fi Frar 2021, ġie organizzat hemm seminar tematiku li ddiskuta l-benefiċjarji ġodda ta' miżuri ffinanzjati mill-FEAD u prattiki ġodda implimentati matul il-

[9] Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill (UE)2021/1004 tal-14 ta' Ġunju 2021 li tistabbilixxi Garanzija Ewropea għat-Tfal

kriżi tal-COVID-19. F'konformità mar-Regolament, il-Kummissjoni ospitat ukoll laqgħat annwali fil-livell tal-UE fl-2018 u fl-2019, immexxija minn rappreżentanti tal-organizzazzjonijiet sħab. Dawn iffokaw fuq it-tranżizzjoni lejn fażi ġdida ta' bini tal-kapaċitajiet.

4. PROGRESS FL-IMPLIMENTAZZJONI TAL-PROGRAMMI OPERATTIVI[10]

4.1. Implimentazzjoni finanzjarja

L-implimentazzjoni finanzjarja tal-programmi FEAD fl-2019 hija konformi max-xejra mistennija. It-total tan-nefqa pubblika eliġibbli impenjat fl-ambitu tal-programm FEAD, li żdied b'mod kostanti minn EUR 569,5 miljun fl-2016, għal EUR 633,3 miljun fl-2017 u EUR 762,2 miljun fl-2018, naqas għal EUR 608 miljun fl-2019. Dan it-tnaqqis huwa konsistenti mal-proporzjon sinifikanti tal-baġit tal-FEAD diġà impenjat fis-snin preċedenti.

Fi tmiem l-2019, il-fondi kumulattivi impenjati (għall-2014-2019) ammontaw għal kważi EUR 3 340 miljun, jew 74 % tar-riżorsi totali tal-programmi (li jinkludu fondi tal-UE u kofinanzjament nazzjonali). Il-pagamenti lill-benefiċjarji naqsu bi ftit fl-2019 (EUR 478,5 miljun) meta mqabbla mal-2018 (EUR 501,2 miljun) iżda baqgħu ferm ogħla minn dawk fis-snin preċedenti (EUR 412,8 miljun fl-2017 u EUR 435,2 miljun fl-2016). Ara t-Tabella I fl-Anness[11] għal analiżi finanzjarja dettaljata skont l-indikatur u skont l-Istat Membru.

L-applikazzjonijiet għal pagament imressqa mill-Istati Membri lill-Kummissjoni fl-2019 ammontaw għal EUR 663,9 miljun f'nefqa pubblika eliġibbli. Din kienet żieda sostanzjali meta mqabbla mas-snin preċedenti (EUR 346,4 miljun fl-2018, EUR 478,2 miljun fl-2017 u EUR 353,4 miljun fl-2016), parzjalment minħabba l-flessibbiltà li l-Istati Membri għandhom meta jressqu t-talbiet tagħhom għal pagamenti. B'kollox, l-applikazzjonijiet għal pagament ippreżentati lill-Kummissjoni għall-2014-2019 ammontaw għal EUR 1 888,3 miljun.

Sal-31 ta' Diċembru 2019, il-Kummissjoni kienet ħallset lura total ta' EUR 1,5 biljun f'pagamenti interim (EUR 2,0 biljun sa tmiem l-2020 – li jirrappreżenta 52 % tal-allokazzjoni totali għall-2014-2020). L-implimentazzjoni finanzjarja tal-FEAD ġeneralment tinsab fit-triq it-tajba u taqbel mal-progress tal-programm fil-prattika (ara t-taqsima li ġejja). Barra minn hekk, sal-lum saru biss ftit diżimpenji awtomatiċi[12].

4.2 Implimentazzjoni fil-prattika

Għajnuna tal-FEAD u l-profil tar-riċevituri aħħarin

L-appoġġ tal-FEAD kompla fl-2019 f'26 Stat Membru, hekk kif kompla jibni fuq il-progress li sar fis-snin preċedenti[13]. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri (22 minn 26) qassmu l-għajnuna alimentari u/jew materjali bażika u pprovdew miżuri ta' akkumpanjament (PO I - ara t-Tabella 1), bir-rapportar tal-IT, għall-ewwel darba, ċifri fis-sistema ta' monitoraġġ dwar l-għajnuna materjali

[10] Iċ-ċifri jippreżentaw is-sitwazzjoni għall-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020 implimentat sal-31 ta' Diċembru 2019, kif irrapportat sal-21 ta' Ottubru 2020 fir-rapporti annwali ta' implimentazzjoni.

[11] Diversi Stati Membri aġġornaw ċerti valuri tal-indikaturi tal-input komuni tal-FEAD għall-2015, l-2016, l-2017 u l-2018. Għalhekk, il-valuri rrapportati f'din it-taqsima jistgħu jvarjaw minn dawk ippubblikati fis-snin preċedenti.

[12] Ir-Renju Unit biss iffaċċja diżimpenn awtomatiku peress li ddeċieda li ma jimplimentax l-FEAD. Fl-20 ta' Jannar 2020, huwa informa lill-Kummissjoni bil-miktub dwar l-irtirar tiegħu mill-programm operattiv ta' għajnuna alimentari u/jew materjali bażika għall-appoġġ fl-ambitu tal-programm FEAD għall-perjodu mill-1 ta' Jannar 2014 sal-31 ta' Diċembru 2020.

[13] Ir-Rumanija (RO) ma pprovdiet l-ebda għajnuna fl-2019 minħabba dewmien fit-tfassil mill-ġdid tal-programm operattiv tagħha wara bidliet istituzzjonali, li kienu aggravati minn problemi bl-akkwist pubbliku.

bażika[14]. Erba' Stati Membri komplew imexxu programmi ta' inklużjoni soċjali (PO II – ara t-Tabella 1).

Table 1. Tip ta' għajnuna mogħtija fl-2019

PO	Tip ta' għajnuna	Stat Membru
PO I	Ikel	BE, BG, EE, ES, FI, FR, MT, PL, PT, SI (10)
	Materjal bażiku	AT (1)
	It-tnejn li huma	CY, CZ, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, SK (11)
PO II	Inklużjoni soċjali	DE, DK, NL, SE (4)

Sors: SFC2014

Fl-2019, madwar 12,2-il miljun persuna bbenefikaw mill-għajnuna alimentari tal-FEAD, aktar minn 800 000 irċevew għajnuna materjali, u madwar 30 000 ibbenefikaw minn appoġġ għall-inklużjoni soċjali. B'kollox aktar minn 12,5-il miljun persuna bbenefikaw mill-appoġġ tal-FEAD, skont stima konservattiva[15]. L-aktar żidiet sinifikanti fir-riċevituri aħħarin instabu fi Franza (FR) (450 132 aktar milli fl-2018), il-Kroazja (HR) (132 675 aktar), il-Latvja (LV) (58 904 aktar), l-Irlanda (IE) (42 713 aktar), u l-Finlandja (FI) (34 229 aktar). Min-naħa l-oħra, 17-il Stat Membru rreġistraw għadd imnaqqas ta' riċevituri aħħarin, speċjalment l-Italja (IT) (594 297 inqas milli fl-2018)[16], il-Greċja (EL) (70 961)[17], kif ukoll ir-Repubblika Ċeka (CZ), il-Bulgarija (BG), il-Polonja (PL) u s-Slovakkja (SK). Barra minn hekk, ir-Rumanija (RO) kompliet tiffaċċja kwistjonijiet ta' implimentazzjoni (ara hawn taħt).

[14] L-Italja bdiet bit-tqassim tal-għajnuna materjali bażika fl-2018 fl-ambitu tal-miżura 4 iżda ma daħħlet xejn fis-sistema ta' monitoraġġ.

[15] Fil-programmi operattivi fejn kemm l-għajnuna alimentari kif ukoll l-għajnuna materjali bażika jingħataw lill-istess persuni, id-duplikazzjoni apparenti mid-*data* tar-rapport annwali ta' implimentazzjoni tnaqqset għall-fini ta' rapportar ta' ċifri aggregati.

[16] Skont ir-rapport annwali ta' implimentazzjoni tiegħu, it-tnaqqis fl-għadd ta' benefiċjarji aħħarin fl-Italja jista' jiġi attribwit għall-implimentazzjoni tar-riforma dwar l-introjtu minimu garantit ("Reddito di Cittadinanza") kif ukoll għal kwalità akbar fit-trażmissjoni tad-*data* bis-saħħa tal-iżviluppi tal-ICT.

[17] Jenħtieġ li tiġi eżerċitata kawtela meta d-*data* titqabbel maċ-ċifri tas-sena preċedenti minħabba bidliet fis-sistema ta' monitoraġġ tal-FEAD kif irrapportat fir-rapport annwali ta' implimentazzjoni.

Figure 1. *L-għadd ta' persuni li jirċievu għajnuna alimentari u/jew għajnuna materjali bażika (miljuni)*

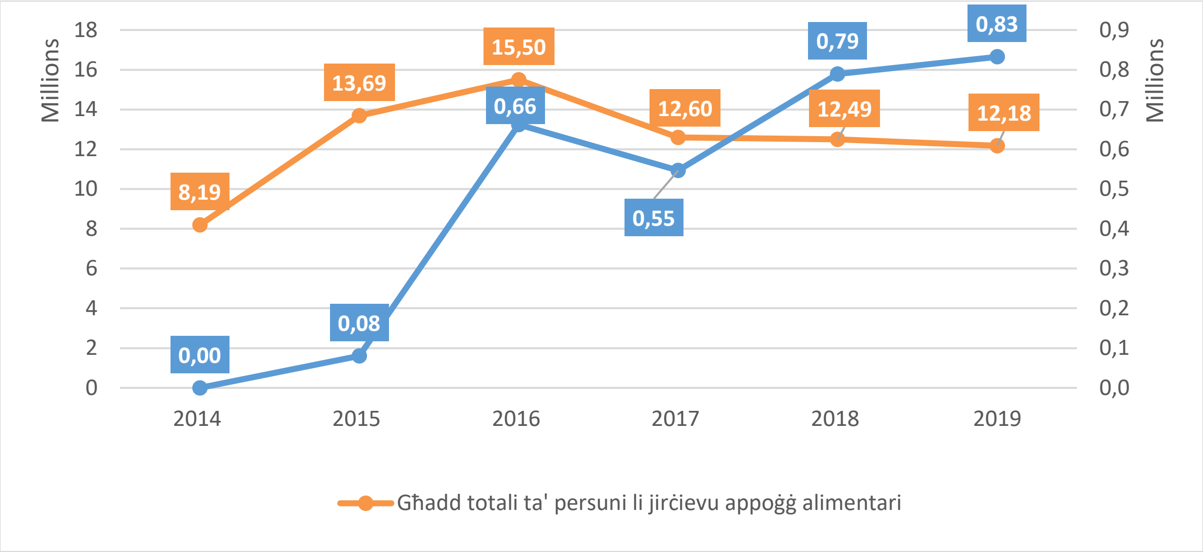

Figure 2. *L-għadd totali ta' persuni li jirċievu appoġġ għall-inklużjoni soċjali*

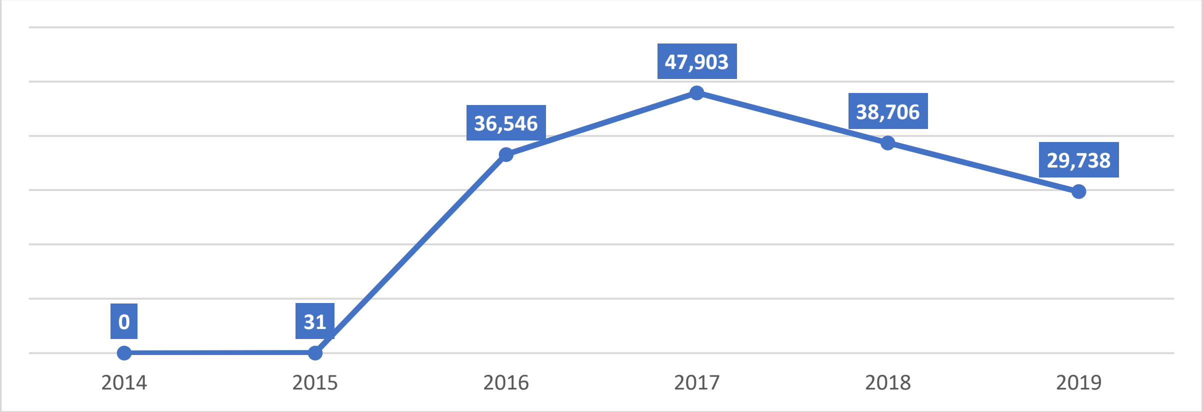

Sors: SFC2014

Il-profil ġenerali tar-riċevituri aħħarin tal-appoġġ tal-FEAD baqa' ġeneralment l-istess. Bħal fis-snin preċedenti, ftit inqas minn nofs (49 %) ta' dawk kollha megħjuna kienu nisa. It-tfal irċevew aktar minn 30 % tal-appoġġ disponibbli, segwiti mill-migranti, il-persuni bi sfond barrani jew il-minoranzi (10 %) u l-persuni mingħajr dar (7 %). Fl-2019, 8 % tar-riċevituri aħħarin tal-FEAD kienu persuni ta' 65 sena jew aktar u ftit inqas minn 5 % kienu persuni b'diżabilità. Dawn iċ-ċifri huma stmati mill-organizzazzjonijiet sħab u jenħtieġ li jiġu ttrattati b'kawtela.

It-tfal jirrappreżentaw madwar 30 % ta' dawk li rċevew għajnuna alimentari, materjali bażika jew ta' inklużjoni soċjali fl-2019. Dan is-sehem żdied bi ftit meta mqabbel mas-snin preċedenti. F'diversi Stati Membri, it-tfal irċevew l-akbar sehem ta' għajnuna alimentari – b'mod partikolari f'Ċipru (CY), fir-Repubblika Ċeka (CZ), fil-Kroazja (HR), fl-Ungerija (HU) u f'Malta (MT) – fejn varja bejn 42% u 92 % tar-riċevituri aħħarin totali. Bl-istess mod, Ċipru (CY), l-Irlanda (IE), l-Ungerija (HU) u l-Awstrija (AT) kellhom proporzjon għoli ta' tfal bħala riċevituri aħħarin ta' għajnuna materjali bażika - li jvarja bejn 86 % u 100 %. Il-programmi f'dawn il-pajjiżi jinkludu appoġġ speċifiku għat-tfal.

Box 1. Eżempji nazzjonali ta' kif jintlaħqu t-tfal

Fl-2019, il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri li kellhom appoġġ immirat lejn it-tfal komplew jimplimentaw l-attivitajiet li diġà bdew fl-2018.

Ir-Repubblika Ċeka: Ir-Repubblika Ċeka (CZ) tipprovdi ikliet sussidjati lit-tfal żvantaġġati fl-iskejjel. Il-catering fl-iskejjel ta' kwalità għolja għat-tfal fl-età ta' qabel l-iskola u tal-iskola primarja huwa maħsub li se jħeġġeġ attendenza aħjar fl-iskola mill-istudenti. L-għadd ta' skejjel li qegħdin jipparteċipaw fi skemi bħal dawn qed jikber b'mod kostanti. Fir-rigward tal-għajnuna materjali, il-prodotti mqassma fir-Repubblika Ċeka (CZ) jinkludu ħames tipi ta' formula tat-trabi u ta' ħalib tal-prosegwiment għal gruppi ta' etajiet differenti, u ikel tat-trabi.

Ċipru: It-tfal jirrappreżentaw l-akbar proporzjon ta' riċevituri aħħarin kemm tal-ikel (92 %) kif ukoll tal-għajnuna materjali (100 %). Ikliet b'xejn ippreparati fil-canteens tal-iskejjel jiġu pprovduti lil tfal tal-iskola fil-bżonn. Fir-rigward tal-għajnuna materjali, jingħata pakkett ta' "dota tat-trabi", li jinkludi oġġetti bażiċi tal-konsumatur għall-kura tat-trabi, lil dawk vulnerabbli li jsiru ġenituri.

Il-Kroazja: Programm tal-iskola jipprovdi għajnuna lit-tfal li jgħixu fil-faqar jew li huma f'riskju ta' faqar. Dawn it-tfal jirċievu ikliet ipprovduti mill-iskejjel, kif ukoll basktijiet tal-iskola u materjal ieħor tal-iskola.

Il-Ġermanja: Il-Ġermanja (DE) timmira l-appoġġ tagħha lejn it-tfal ta' migranti tal-UE f'età ta' qabel l-iskola (sa 7 snin) u toffrilhom edukazzjoni bikrija. Il-Ġermanja (DE) tappoġġa wkoll lill-ġenituri tagħhom billi toffrilhom appoġġ.

L-Ungerija: It-tfal jirrappreżentaw proporzjon kbir ta' riċevituri aħħarin. It-tfal ta' familji foqra jirċievu appoġġ fil-forma ta' pakketti tal-ikel u għajnuna materjali bażika. L-appoġġ alimentari ipprovdut lil nisa foqra u tqal jista' jgħin ukoll biex jipprevjeni milli t-trabi tagħhom ikunu soġġetti għal privazzjoni materjali.

L-Irlanda: It-tfal minn familji li jużaw il-banek alimentari jibbenefikaw ukoll minn dawn l-iskemi. Il-home-starter kits (li jinkludu kits għat-trabi) li jingħataw lill-familji rifuġjati li jkunu qegħdin jiċċaqalqu fi djar ġodda huma wkoll ta' benefiċċju għat-tfal. Barra minn hekk, fl-2019, tfal ta' applikanti għall-protezzjoni internazzjonali li jgħixu f'akkomodazzjoni pprovduta mill-Istat irċevew kits għall-iskejjel.

L-Awstrija: L-appoġġ fil-forma ta' basktijiet tal-iskola u materjali oħra tal-iskola huwa mmirat direttament lejn it-tfal tal-età tal-iskola li l-familji tagħhom jirċievu introjtu minimu.

Il-Greċja: It-tfal jibbenefikaw mid-distribuzzjoni tal-għajnuna alimentari u jirċievu wkoll għajnuna materjali speċifika, inklużi basktijiet tal-iskola u karti u materjal tal-kartolerija. It-tfal huma fil-mira ta' miżuri speċifiċi ta' akkumpanjament bħall-appoġġ psikosoċjali speċifiku għat-tfal, is-servizzi tal-għoti tas-setgħa u tal-inklużjoni soċjali, it-tutoraġġ soċjali, u l-attivitajiet kulturali u kreattivi.

Il-Latvja: It-tfal jirċievu għajnuna speċifika. Din tinkludi i) pakketti tal-ikel għat-trabi u t-tfal żgħar maqsuma fi tliet tipi ta' pakketti bbażati fuq l-età: 7-12-il xahar, 13-18-il xahar, u 19-24 xahar; ii) settijiet ta' prodotti tal-iġjene għat-trabi u għat-tfal żgħar ta' bejn 0 u 24 xahar - erba' tipi ta' settijiet, 0-6 xhur, 7-12-il xahar, 13-18-il xahar, 19-24 xahar; iii) għajnuniet individwali għat-tagħlim għat-tfal ta' bejn il-5 u l-10 snin; u iv) għajnuniet individwali għat-tagħlim għat-tfal ta' bejn il-11 u s-16-il sena. Sabiex tiġi evitata d-diskriminazzjoni, il-Latvja (LV) tiżgura b'mod speċifiku li l-materjali tal-iskola (bħal basktijiet tal-iskola) ma jinkludux kuluri, forom u tpinġijiet li jħeġġu l-perċezzjonijiet

stereotipiċi tal-bniet u tas-subien.

Madwar 10 % tar-riċevituri aħħarin kienu migranti, persuni bi sfond barrani jew minoranzi. Madankollu, dan is-sehem jista' jiġi sottovalutat bħala informazzjoni dwar il-migranti li jirċievu appoġġ mhux dejjem tiġi rrapportata għal raġunijiet ta' protezzjoni tad-*data* (il-Greċja (EL), Franza (FR) u s-Slovakkja (SK)). Il-migranti b'mod ġenerali huma l-akbar grupp, segwit mir-rifuġjati u l-persuni li jfittxu l-ażil.

Madwar 7 % tar-riċevituri aħħarin tal-FEAD kienu persuni mingħajr dar, b'dan il-proporzjon jibqa' stabbli fl-2018 u fl-2019. Madankollu, l-għadd ta' persuni mingħajr dar huwa partikolarment diffiċli biex jiġi stmat peress li dawn mhumiex irreġistrati u ta' spiss isibuha bi tqila biex jipprovdu kwalunkwe informazzjoni personali. Fir-Repubblika Ċeka (CZ), fi Franza (FR) u fl-Irlanda (IE), aktar minn 13 % tar-riċevituri aħħarin li rċevew għajnuna alimentari kienu persuni mingħajr dar. Fl-Italja (IT), il-proporzjon ta' persuni mingħajr dar li jirċievu assistenza kompla jonqos meta mqabbel mal-2018 u mal-2017.

PO I – Għajnuna alimentari

Fl-2019, l-għajnuna alimentari baqgħet ġeneralment stabbli meta mqabbla mas-sena preċedenti, għalkemm xejra ta' tnaqqis żgħir hija viżibbli mill-2016. Il-biċċa l-kbira tal-21 Stat Membru li qegħdin jimplimentaw il-PO I, jew żiedu l-kwantità ta' ikel imqassam jew żammew l-istess kwantità. B'mod ġenerali, fl-2019 kien hemm ftit inqas ikel imqassam milli fl-2018, b'żidiet, b'mod partikolari fi Spanja (ES), fi Franza (FR) u fl-Italja (IT), li kienu bbilanċjati bi tnaqqis fil-Polonja (PL) u fil-Bulgarija (BG)[18].

[18] Minħabba d-daqs tal-programmi tagħhom, dawn il-ħames Stati Membri (Spanja (ES), Franza (FR), il-Polonja (PL), l-Italja (IT) u l-Bulgarija (BG)) kienu responsabbli għal 82 % tal-ammont totali tal-ikel imqassam fl-2019 u għalhekk kwalunkwe bidla fit-tqassim tagħhom tħalli impatt sinifikanti fuq ix-xejra aggregata. Madankollu, l-ammont stmat tagħhom ta' ikel imqassam għal kull riċevitur aħħari huwa konformi ma' dak tal-Istati Membri l-oħra.

Figure 3. *Għajnuna alimentari pprovduta fl-2014-2019 (eluf ta' tunnellati) mill-Istat Membru*

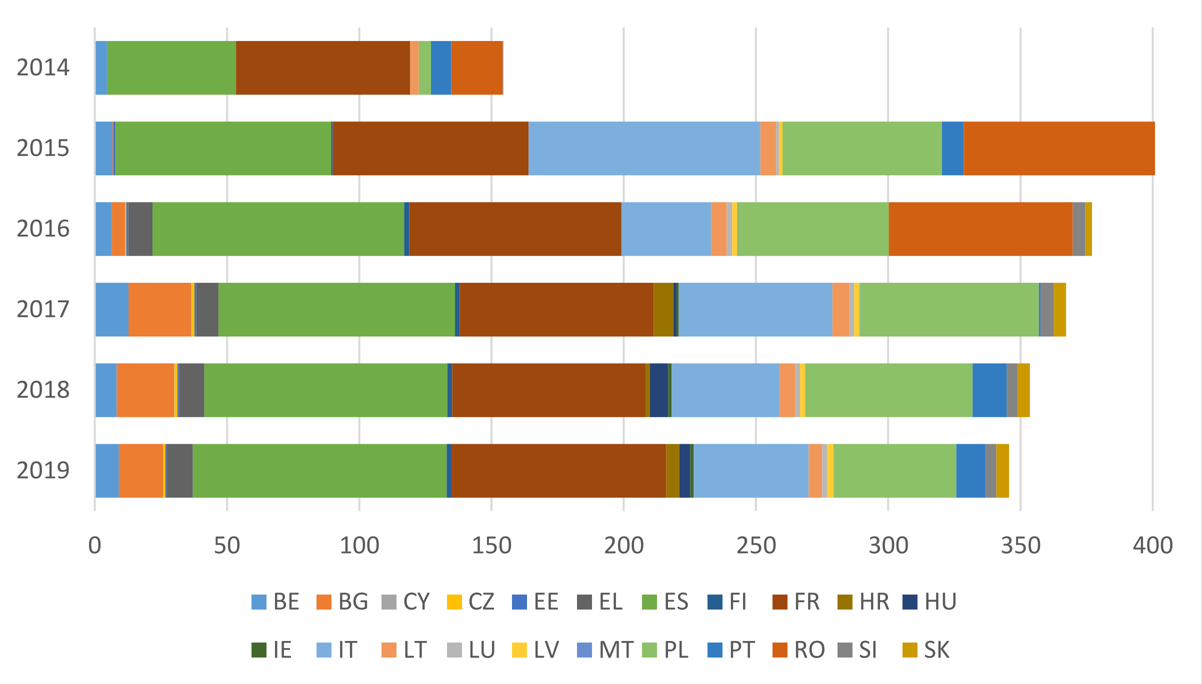

Sors: SFC2014

Aktar minn nofs (55 %) tal-għajnuna alimentari kienet tikkonsisti fi prodotti tal-ħalib u dqiq, ħobż, patata u prodotti oħra tal-lamtu. Il-proporzjon tal-prodotti tal-ħalib kien partikolarment għoli fi Franza (FR) u fi Spanja (ES). Fil-Finlandja (FI), fil-Latvja (LV), fis-Slovakkja (SK) u fl-Italja (IT), il-proporzjon ta' dqiq, ħobż, patata u prodotti oħra tal-lamtu kien għoli (50 % jew aktar). L-ammont ta' frott u ħxejjex (Indikatur komuni tal-output 4 – Ara l-Anness), u laħam, bajd, ħut u frott tal-baħar (Indikatur komuni tal-output 5 – Ara l-Anness) imqassam kompla jiżdied bejn l-2017 u l-2019, sa 17,5 % u 8,5 % rispettivament fl-2019. Il-kwantità ta' xaħmijiet u żjut tvarja bejn l-Istati Membri u bħala medja hija ta' 5 %. Il-proporzjon ta' ikel ta' konvenjenza[19] huwa komparattivament għoli fl-Irlanda (IE) (25 %) iżda mill-bqija huwa raġonevolment baxx u qed jonqos b'madwar 9 % madwar l-UE, speċjalment minħabba t-tnaqqis sinifikanti fl-Ungerija (HU) (minn madwar 36 % fl-2018 għal madwar 18 % fl-2019). Il-kost tal-ikel imqassam għal kull persuna jvarja b'mod pjuttost sinifikanti bejn l-Istati Membri u minn sena għall-oħra. Dan huwa l-aktar minħabba l-ammont u t-tip ta' prodotti mqassma (eż. rata għolja ta' prodotti friski) kif ukoll l-intensità tal-appoġġ.

Il-21 Stat Membru kollha li jqassmu l-ikel – ħlief Ċipru (CY) - qassmuh fil-forma ta' pakketti tal-ikel standardizzati. Erbatax-il Stat Membru pprovdew ukoll ikliet: BE, BG, CY, CZ, EL, ES, FI, HR, HU, IE, IT, LV, PL u SK. Fosthom, xi wħud ipprovdew ukoll ikliet lesti lit-tfal tal-iskola (CY, CZ, EL u HR) jew lil persuni mingħajr dar (HU, IE, IT, LV, PL u SK). Il-bank alimentari tal-Estonja (EE) ikompli jaħdem mill-qrib mal-awtoritajiet lokali u kkoopera mal-muniċipalitajiet biex ikun qrib kemm jista' jkun tad-djar tan-nies. Bis-saħħa tal-komunikazzjoni tajba bejn is-sħab, bħal fl-2018, 95 % tal-pakketti kollha tal-għajnuna alimentari tqassmu matul il-perjodu fil-mira. Bħal fis-snin preċedenti, it-tqassim tal-ikel minn organizzazzjonijiet sħab fil-Bulgarija (BG), Ċipru (CY), l-Ungerija (HU) u Spanja (ES) kien iffinanzjat kompletament mill-FEAD, b'dan ikun il-każ ukoll fil-Greċja (EL) għall-2019.

[19] L-ikel ta' konvenjenza jinkludi prodotti xotti lesti biex jittieklu,ikel stabbli fuq l-ixkaffa, taħlitiet ippreparati, u ikel ħafif.

PO I – Għajnuna materjali bażika

L-ammont ta' għajnuna materjali bażika żdied b'mod sinifikanti. Fl-2019, l-Istati Membri qassmu EUR 19,2-il miljun f'għajnuna materjali bażika, 42 % aktar mill-2018, li kienet diġà żdiedet b'44 % meta mqabbla mal-2017. Madankollu, għall-kuntrarju tal-2018, iż-żieda mhijiex primarjament minħabba l-fatt li Stati Membri oħra bdew jipprovdu għajnuna materjali bażika[20], iżda pjuttost xejra ġenerali 'l fuq fl-għoti ta' għajnuna materjali. Iż-żidiet kienu partikolarment evidenti fl-Awstrija (AT), fil-Greċja (EL), fil-Kroazja (HR) u fil-Latvja (LV). Seba' Stati Membri komplew iqassmu għajnuna materjali bażika, simili għas-sena preċedenti (CY, CZ, HU, IE, LT, LU u SK). L-Italja (IT) bdiet tirrapporta l-progress dwar l-għajnuna materjali bażika wara l-bidu tal-operazzjonijiet fl-2018, u pprovdiet lill-persuni mingħajr dar bi prodotti bażiċi. Il-biċċa l-kbira tal-prodotti tqassmu f'erba' Stati Membri: l-Awstrija (AT), il-Greċja (EL), il-Kroazja (HR) u l-Ungerija (HR) (ara l-Illustrazzjoni 4). Il-persuni mingħajr dar fil-mira b'mod speċjali tal-miżuri ta' appoġġ għall-akkomodazzjoni fl-Italja (IT), iżda rċevew assistenza wkoll fir-Repubblika Ċeka (CZ), fil-Greċja (EL), fil-Kroazja (HR) u fis-Slovakkja (SK) u ġew ipprovduti bi prodotti ta' kura personali u provvisti oħra. Fir-Repubblika Ċeka (CZ), fil-Kroazja (HR) u fl-Italja (IT), huma rċevew ukoll tagħmir tal-kċina (dawk in-nies li kienu qed jingħataw akkomodazzjoni ġdida jew kienu qed jgħixu f'akkomodazzjoni prekarja) u ħwejjeġ, u fir-Repubblika Ċeka (CZ), fil-Greċja (EL), fil-Kroazja (HR) u fl-Italja (IT) huma rċevew basktijiet/gvieret tal-irqad.

Il-provvisti għall-iskejjel u l-prodotti tal-kura personali għall-familji bit-tfal komplew ikunu l-oġġetti ewlenin ta' għajnuna materjali bażika mqassma permezz tal-FEAD. Fl-2019, l-oġġetti mqassma lill-familji bit-tfal kienu jinkludu kartolerija u materjali tal-iskola (AT, EL, HR, HU, IE u LV), basktijiet tal-iskola (AT, EL, HR u LV), pakketti għall-kura tat-trabi (CY, EL, HR, HU u IE), tagħmir sportiv (EL u HR) u ħwejjeġ (EL, HR u IT). Fil-Greċja (EL), fl-Ungerija (HU), fil-Litwanja (LU), fil-Latvja (LV) u fis-Slovakkja (SK), tqassmu wkoll oġġetti bħal deterġenti tal-ħasil tal-ħwejjeġ, krema u sapun għat-trabi u għat-trabi li telqu jimxu, biċċiet tal-imsieħ niedja u ħrieqi.

[20] L-Italja bdiet tipprovdi għajnuna materjali bażika fl-2018 u bdiet tkejjel dak l-appoġġ fl-2019. Madankollu, dan jammonta biss għal madwar 15 % taż-żieda ġenerali fl-għajnuna materjali.

Figure 4. *Il-valur monetarju totali tal-oġġetti 2014-2019 skont it-tip*

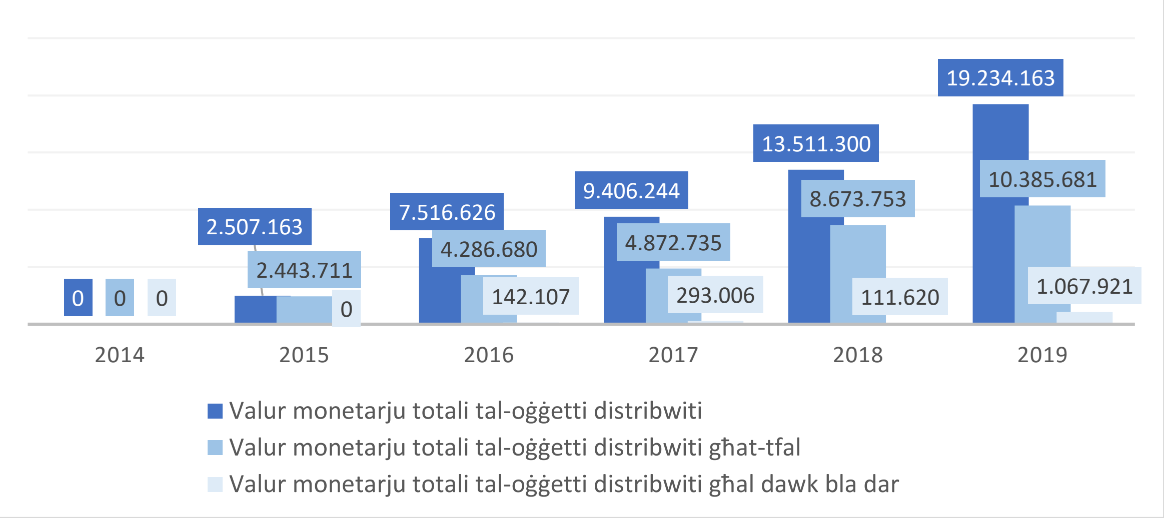

Figure 5. *Il-valur monetarju totali tal-oġġetti 2014-2019 mill-Istat Membru*

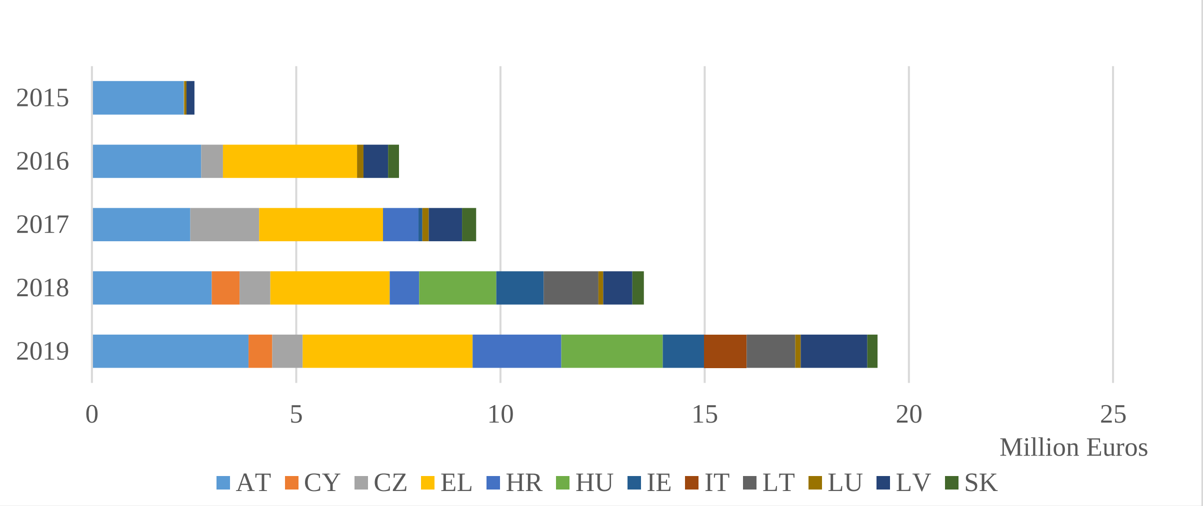

Sors: SFC2014

PO I – Miżuri ta' akkumpanjament

F'konformità mar-Regolament FEAD, l-Istati Membri li implimentaw il-programmi tal-PO I fl-2019 ipprovdew ukoll miżuri ta' akkumpanjament. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri komplew joffru diversi miżuri ta' akkumpanjament. Pereżempju:

- F'kull starter pack tal-iskola, l-Awstrija (AT) inkludiet fuljett li jkopri diversi suġġetti, inkluża informazzjoni dwar servizzi oħra bħal taħriġ finanzjarju, għajnuna alimentari u tqassim tal-ħwejjeġ, kif ukoll pariri utli dwar l-iskola għat-tfal;
- L-Estonja (EE) qassmet ħarġa ġdida ta' "Help", ir-rivista li fiha lista ta' kuntatti ta' organizzazzjonijiet u riċetti utli li jużaw l-ikel inkluż fil-pakketti; kif ukoll
- Il-Polonja (PL) espandiet ukoll l-offerta tagħha ta' miżuri ta' akkumpanjament, inklużi attivitajiet bħall-fiżjoterapija u eżerċizzji ta' taħriġ għal persuni obeżi biex tgħin fil-prevenzjoni tal-mard tax-xewka tad-dahar.

Miżuri oħrajn kienu jinkludu:

- proġett ta' integrazzjoni soċjoprofessjonali fuq skala kbira bbażat fuq diversi "Magasins Citoyens" (ħwienet taċ-ċittadini)[21] li jinsab fiċ-ċentru tal-belt ta' La Louvière li joffri diversi servizzi (eż. ħanut tal-ħwejjeġ użati u appoġġ għal persuni li qed ifittxu impjieg), stabbilit mis-CPAS (iċ-ċentri pubbliċi ta' azzjoni soċjali) (BE);
- is-Servizz tal-Psikoloġija Edukattiva li jgħin fl-integrazzjoni u l-appoġġ tat-tfal b'diżabilitajiet sensorjali jew intellettwali, jew b'diżabilitajiet relatati mat-tagħlim permezz ta' programmi bħal "Programmi ta' litteriżmu fl-Iskejjel Post-Sekondarji" (CY); kif ukoll
- "Solidarjetà fir-reġjun ta' Drama[22]", sħubija soċjali biex tgħin lill-anzjani (EL).

Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri wettqu kombinazzjoni ta' miżuri ta' akkumpanjament u kienu biss ftit dawk li għażlu li jiffokaw fuq attività waħda biss jew fuq żewġ attivitajiet. Il-miżuri ta' akkumpanjament implimentati fl-2019 (ara l-Illustrazzjoni 6) kienu jinkludu:

- pariri dwar il-preparazzjoni u l-ħżin tal-ikel (BG, CZ, EE, FI, FR, HR, LT, LV, PL, PT u SK);
- attivitajiet edukattivi biex tiġi promossa n-nutrizzjoni tajba għas-saħħa, eż. workshops tat-tisjir (BE, BG, CZ, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, LV, PL u SK);
- pariri dwar kif għandha titnaqqas il-ħela tal-ikel (BE, BG, HR, LU, LV, PL u PT);
- pariri dwar l-iġjene personali (BE, BG, CZ, HR, HU, LV, PL u SK);
- riferiment għal servizzi rilevanti (eż. soċjali/amministrattivi) (AT, BE, BG, CZ, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV u SK);
- taħriġ u workshops individwali (CZ, EL, HR, MT u SI);
- appoġġ psikoloġiku u terapewtiku (CY, CZ, EL, FR, HR, HU, IT, LT, PL, SI u SK);
- pariri dwar l-immaniġġjar ta' baġit tal-familja (BE, BG, CZ, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LT, LV, PL, PT u SK);
- attivitajiet soċjali u ta' divertiment (CZ, EE, FI, FR, EL, HR, LV, MT u SI);
- attivitajiet edukattivi u taħriġ/programmi tal-ħiliet (FR, EL, HR, MT, PL u SI)
- il-provvista ta' servizzi ġuridiċi (CZ, FR, HR, IE, IT, LT u PL);
- attivitajiet oħra ta' akkumpanjament (AT, BE, BG, CY, CZ, EE, ES, FI, FR, EL, IT, LU, MT, PL u SI), inklużi servizzi ta' appoġġ personali, kura għall-adulti, trasport soċjali, appoġġ għall-aċċess għad-drittijiet u appoġġ għall-iskejjel.

[21] https://www.cpas.lalouviere.be/les-magasins-citoyens
[22] Belt u muniċipalità fil-Grigal tal-Greċja

Figure 6. *Tipi ta' miżuri ta' akkumpanjament implimentati fl-2019 (n=22)*

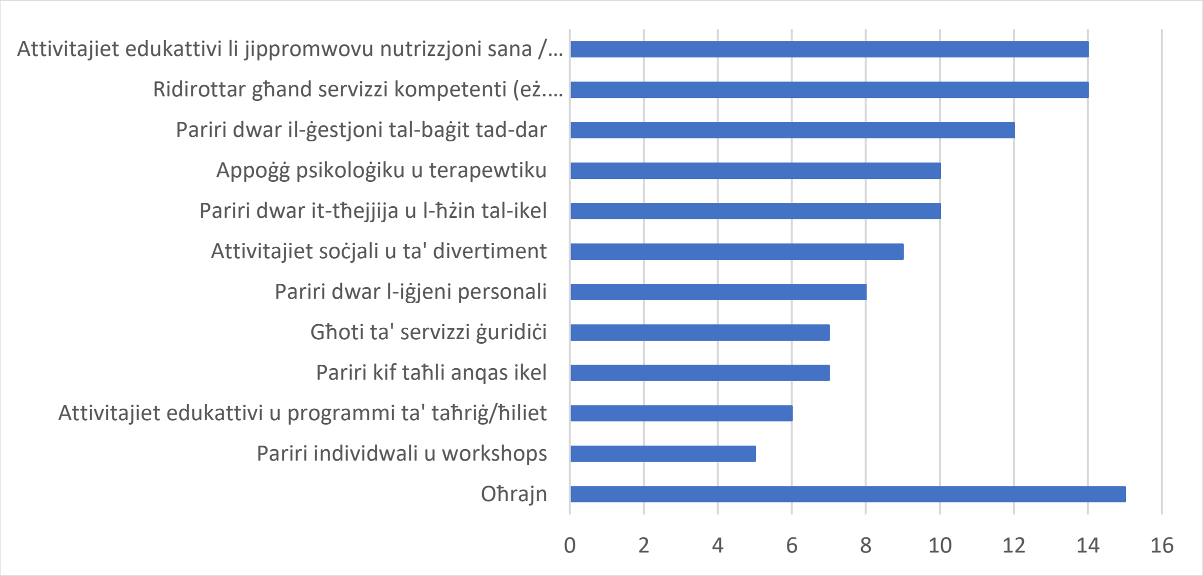

PO II – Inklużjoni soċjali

Bħal fis-snin preċedenti, l-Istati Membri tal-PO II[23] (DE, DK, NL u SE) implimentaw azzjonijiet ta' inklużjoni soċjali.

Fil-Ġermanja (DE), l-attività ewlenija kienet li jintlaħqu l-adulti u l-persuni mingħajr dar li jkunu għadhom kif waslu u li jitjieb l-aċċess tagħhom għal miżuri ta' konsulenza u appoġġ. Il-Ġermanja (DE) diġà qabżet diversi miri f'dan il-qasam. Kważi 90 % ta' dawk l-adulti li jkunu għadhom kif waslu u l-persuni mingħajr dar li pparteċipaw fl-attivitajiet ta' inklużjoni soċjali tal-2019 komplew jużaw is-servizzi soċjali (kontra mira ta' 70 %[24]), f'konformità mar-rwol tal-FEAD bħala pass 'il quddiem lejn inklużjoni soċjali akbar. L-għadd totali ta' persuni mingħajr dar u ta' persuni li jinsabu f'riskju li jispiċċaw mingħajr dar li kienu rċevew parir sal-2019 kien ta' 26 830 – li diġà huwa 25 % ogħla mill-mira speċifika tal-programm. Sar ukoll progress tajjeb biex jintlaħqu t-tfal li jkunu għadhom kif waslu tal-età tal-kindergarten (preprimarja) (16 674) u l-ġenituri tagħhom (19 113)[25]. Għalhekk, jenħtieġ li l-għan li jintlaħqu 19 700 tifel u tifla u ġenitur sal-2020, kif stabbilit fil-PO, ikun jista' jinkiseb.

Fid-Danimarka (DK), il-kundizzjonijiet għall-persuni mingħajr dar – inklużi dawk minn pajjiżi oħra tal-UE b'permessi biex jibqgħu fid-Danimarka (DK) – tjiebu bis-saħħa tal-aċċess għall-postijiet ta' kenn u l-ħaddiema soċjali. Permezz ta' attivitajiet ta' lħuq, dawn il-persuni rċevew akkomodazzjoni temporanja u faċilitajiet ta' ħżin, u setgħu jipparteċipaw f'attivitajiet u programmi soċjali biex jgħinuhom isiru aktar impjegabbli. Total ta' 2 169 individwu bbenefikaw minn dawn l-attivitajiet bejn l-2014 u l-2019, li diġà qabżu b'55 % il-mira ta' 1 400 stabbilita għall-perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020.

Fin-Netherlands (NL), il-proġett "L-anzjani fil-viċinat" kompla fl-2019 b'581 parteċipant. L-ammont kien iżgħar milli fl-2018 u fl-2017. Il-proġett ifittex li jtaffi l-

[23] Dan ifisser li l-Istati Membri jimplimentaw il-"programm operattiv tal-inklużjoni soċjali tal-persuni l-aktar fil-bżonn" (imsejjaħ ukoll "PO II") jappoġġaw l-attivitajiet barra l-miżuri tas-suq tax-xogħol attiv, li jinkludi għajnuna mhux finanzjarja u mhux materjali, maħsuba għall-inklużjoni soċjali tal-persuni l-aktar fil-bżonn.
[24] Din il-mira ġiet stabbilita fil-Programm Operattiv u tirreferi għat-tul kollu tal-programm.
[25] Bejn 2/3 u 6/7 snin, għalkemm din il-firxa ta' età tista' tvarja skont il-kuntest tal-Istati Membri u l-aċċess għall-età tal-preprimarja

esklużjoni soċjali fost l-anzjani żvantaġġati. Il-persuni kollha li ntlaħqu kellhom aktar minn 65 sena. L-għadd totali ta' parteċipanti għall-2014-2019 kien ta' 2 855 – 57% tal-mira ġenerali (5 000). Għalkemm bil-pass attwali l-mira għall-2020 għadha kemxejn 'il bogħod, riżultat ewlieni kien li wara sena fil-programm, madwar 81 % tal-anzjani li ntlaħqu kienu għadhom involuti, 45 % qalu li estendew in-networks soċjali tagħhom u 63 % tejbu l-ħiliet diġitali u finanzjarji tagħhom. Fl-2019, madwar terz tal-parteċipanti kellhom sfond ta' migrazzjoni. Ġie rreklutat persunal b'ħiliet lingwistiċi speċifiċi sabiex jingħelbu l-ostakli lingwistiċi.

Il-programmi ta' inklużjoni soċjali fl-Iżvezja (SE) jinkludu żewġ tipi ta' appoġġ: il-promozzjoni tas-saħħa, u l-għoti ta' informazzjoni bażika dwar is-soċjetà Żvediża mmirata lejn persuni fil-bżonn li ġejjin minn pajjiżi oħra tal-UE jew taż-ŻEE. Il-gruppi fil-mira ewlenin huma persuni mingħajr dar (jew persuni f'riskju li jispiċċaw mingħajr dar), migranti, persuni bi sfond barrani, minoranzi u nisa. S'issa l-programm laħaq 2 674 persuna, fosthom 658 fl-2019. Il-proporzjon ta' individwi milħuqa mill-PO u li jiddikjaraw li għandhom kundizzjonijiet aħjar għall-ġestjoni tas-saħħa u tal-kura personali żdied minn 38 % fl-2016 għal 70 % fl-2019. Il-perċentwal ta' individwi li ddikjaraw li rċevew appoġġ jew għajnuna żdied b'mod kostanti – minn 43 % fl-2016 għal 93 % fl-2019. Il-mira ta' 40 % għaż-żewġ indikaturi rilevanti nqabżet b'mod sinifikanti.

Ostakoli għall-implimentazzjoni

Ostakli għall-implimentazzjoni ġew irrapportati minn 17-il Stat Membru. Il-biċċa l-kbira ta' dawn l-isfidi rrapportati relatati maż-żmien u d-dewmien fit-twassil tal-għajnuna (BE, BG, CZ, DK, FR, EL, PL, PT u RO). Parti mid-dewmien irriżulta direttament minn problemi ta' akkwist li seħħew fis-sena preċedenti (eż. ara r-Rumanija (RO) hawn taħt). Sfidi oħra kienu relatati ma':

- loġistika, eż. nuqqas ta' konformità mal-prinċipji ta' ġestjoni razzjonali tal-istokk – "joħroġ li daħal l-ewwel" (BE, EE, HR, LV, PL u PT);
- riċevituri aħħarin, eż. nuqqas ta' għarfien, problemi biex jintlaħqu (HR, NL, PL, SE u SK);
- monitoraġġ u evalwazzjoni (IT, MT, RO u SE), eż. diffikultajiet fil-ġbir tad-*data* minn riċevituri aħħarin, u s-sistema l-ġdida ta' monitoraġġ (fl-Italja) li qed tinbena;
- nuqqas ta' kapaċità tal-organizzazzjonijiet sħab (DK, HU, IT u PL); kif ukoll
- diffikultajiet legali prinċipalment relatati mal-akkwist pubbliku tal-għajnuna (BG, NL, PT u RO).

Id-Danimarka (DK) biss irrapportat "nuqqas ta' kapaċitajiet tal-awtoritajiet maniġerjali" bħala ostaklu għall-implimentazzjoni. Fl-2019, ir-Rumanija (RO) kienet għadha ma setgħetx issolvi l-isfidi ta' implimentazzjoni u d-dewmien tagħha fl-akkwist minħabba diversi lmenti ppreżentati mill-offerenti rifjutati. Barra minn hekk, il-Ministeru tal-Edukazzjoni tar-Rumanija (RO) ma ppreżenta l-ebda talba għal finanzjament għall-materjali tal-iskola. Dan irriżulta f'nuqqas ta' tqassim ta' ikel jew ta' għajnuna materjali għat-tielet sena konsekuttiva. Il-Ministeru tal-Fondi Ewropej – l-awtorità maniġerjali tal-FEAD fir-Rumanija – qed jipprova jgħin biex isolvi l-problema fil-perjodu ta' rapportar li jmiss.

Bħal fis-snin preċedenti, il-flessibbiltà tal-FEAD, u l-kooperazzjoni b'saħħitha bejn l-awtoritajiet maniġerjali u l-organizzazzjonijiet sħab għenu lill-pajjiżi jegħlbu ħafna minn dawn l-ostakoli. F'xi Stati Membri (bħal IT, IE u FR), l-awtorità maniġerjali

organizzat laqgħat regolari ma' organizzazzjonijiet sħab u mal-partijiet ikkonċernati rilevanti biex tiddiskuti u tappoġġa l-implimentazzjoni tal-programm.

Prinċipji ġenerali

L-Artikolu 5 tar-Regolament FEAD jidentifika l-prinċipji li jenħtieġ li jiġu applikati b'mod ġenerali fit-tfassil u fl-implimentazzjoni tal-Fond. Dawn jinkludu l-komplementarjetà tal-finanzjament, l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, l-anti-diskriminazzjoni, l-evitar tal-ħela tal-ikel, dieta bilanċjata, saħħa pubblika, u l-aspetti ambjentali u klimatiċi. Jenħtieġ li l-Istati Membri jirrispettaw dawn il-prinċipji u jirrapportawhom fir-rapporti annwali ta' implimentazzjoni tagħhom.

L-Istati Membri jirrapportaw dwar kif iqisu dawn il-prinċipji ġenerali.

Dawn jissodisfaw il-prinċipju ta' komplementarjetà billi jikkoordinaw ma' strumenti oħra ta' finanzjament biex jevitaw finanzjament doppju u jżidu l-kamp ta' applikazzjoni tal-assistenza. Fl-Estonja (EE), Statistics Estonia[26] tikkompila u tippreżenta ħarsa ġenerali lejn id-duplikazzjoni tal-parteċipanti fil-miżuri tal-FSE u r-riċevituri tal-għajnuna alimentari permezz tal-programm FEAD. Malta (MT) tikkompila lista dettaljata ta' proġetti fl-ambitu tal-FSE li jikkomplementaw il-programm FEAD. Malta (MT) teżamina wkoll l-applikazzjonijiet riċevuti permezz tal-Fond għall-Ażil, il-Migrazzjoni u l-Integrazzjoni biex jiġi evitat finanzjament doppju u tiġi żgurata l-komplementarjetà bejn dak u l-programm FEAD. Fil-Portugall (PT), l-istess awtorità maniġerjali tissorvelja kemm il-programm FEAD kif ukoll il-PO tal-Inklużjoni Soċjali u tal-Impjiegi tal-FSE, minħabba li ż-żewġ fondi jikkomplimentaw lil xulxin. Fis-Slovakkja (SK), l-attivitajiet tal-FEAD jintużaw biex jiġu identifikati l-ħtiġijiet tar-riċevituri aħħarin li mbagħad jiġu ssodisfati b'soluzzjonijiet aktar fit-tul permezz ta' fondi oħra, jiġifieri b'attivitajiet ta' inklużjoni soċjali ffinanzjati mill-FSE. Fl-Italja (IT), il-miżura li tappoġġa lill-persuni mingħajr dar titwettaq permezz ta' approċċ integrat mal-FSE bil-għan li jiġi pprovdut appoġġ għall-inklużjoni soċjali fit-tul flimkien mal-għajnuna materjali.

L-Istati Membri kollha jirrapportaw konformità mal-prinċipji tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-politiki kontra d-diskriminazzjoni. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri ddefinew kriterji oġġettivi ta' eliġibbiltà – jiġifieri l-istatus soċjoekonomiku tal-individwu – biex jidentifikaw il-grupp fil-mira u r-riċevituri aħħarin, u b'hekk jipprevjenu li jkun hemm diskriminazzjoni fi kwalunkwe livell tat-tqassim tal-għajnuna. Xi prattiki effettivi użati fl-2018 komplew fl-2019. Il-Ġermanja (DE) tqassam skedi informattivi dwar il-ġeneru użati mill-organizzazzjonijiet sħab bħala linji gwida għall-implimentazzjoni tal-miżuri tal-FEAD u l-iżgurar tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri. In-Netherlands (NL) jikkollaboraw ma' assoċjazzjoni li tirrappreżenta lill-anzjani bi sfond ta' migrazzjoni, biex jiżguraw li l-approċċ tagħhom jibqa' inklużiv. Il-Polonja (PL) tipprovdi ikel u miżuri ta' akkumpanjament biex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet ta' diversi gruppi, jiġifieri anzjani, nisa tqal, persuni mingħajr dar jew persuni b'diżabilità. Għalkemm l-Iżvezja (SE) timmira kemm lejn l-irġiel kif ukoll lejn in-nisa, hija tiffoka b'mod partikolari fuq is-saħħa tan-nisa. Is-Slovakkja (SK) tiżgura li kemm l-irġiel kif ukoll in-nisa jkunu rrappreżentati fil-persunal tal-organizzazzjonijiet sħab.

Ħafna Stati Membri qalu li jqassmu ikel varjat u bbilanċjat mill-aspett nutrizzjonali. Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, in-nutrizzjonisti jew il-ministeri rilevanti (eż. il-Ministeru tas-Saħħa fil-Bulgarija (BG), il-Ministeru tax-Xogħol, il-Familja, l-Affarijiet Soċjali u l-Opportunitajiet Indaqs fl-Iżvezja (SI)) ikkontribwew għat-tħejjija tal-pakketti tal-ikel. L-Italja (IT) tagħżel prodotti li jqisu l-ħtieġa ta' teħid adegwat ta' proteini u ta' karboidrati tipiċi ta'

[26] Statistics Estonia hija l-aġenzija tal-gvern responsabbli għall-produzzjoni ta' statistika uffiċjali.

dieta Mediterranja. Fil-Portugall (PT), il-pakketti tal-ikel għandhom l-għan li jiżguraw li 50 % tal-ħtiġijiet tal-enerġija u tan-nutrizzjoni tar-riċevituri aħħarin jiġu ssodisfati, u jinkludi porzjonijiet ta' kuljum ta' kull wieħed mis-seba' gruppi tal-ikel kif stabbilit f'*Food Wheel*[27].

L-Istati Membri kollha jiżguraw li l-ikel imqassam jikkonforma mal-istandards nazzjonali tas-sikurezza u tas-saħħa. Barra minn hekk, il-kwalità tal-ikel tiġi vverifikata ta' spiss. Ħafna Stati Membri jkomplu jappoġġaw is-saħħa tar-riċevituri aħħarin permezz ta' miżuri ta' akkumpanjament li jippromwovu stil ta' ħajja tajjeb għas-saħħa.

Sabiex tiġi limitata l-ħela tal-ikel, il-prodotti b'ħajja itwal fuq l-ixkaffa huma inklużi fil-pakketti tal-ikel. Barra minn hekk, titqies il-kapaċità tal-ħżin tal-imħażen. Pereżempju, Ċipru (CY) jippjana t-tqassim tal-kolazzjon abbażi tal-għadd stmat ta' persuni li jibbenefikaw minnhom sabiex tiġi evitata l-ħela tal-ikel. Mod ieħor kif tiġi indirizzata l-ħela tal-ikel huwa li jinġabar u jitqassam l-ikel żejjed.

Fir-rapporti annwali ta' implimentazzjoni tagħhom, il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri jirrapportaw li huma wettqu azzjonijiet favur l-ambjent. Pereżempju, fi Franza (FR), l-offerenti jintalbu jipprovdu informazzjoni dwar l-emissjonijiet tas-CO_2. L-Ungerija (HU) għandha l-għan li tnaqqas l-emissjonijiet waqt it-trasport tal-ikel, l-ippakkjar ta' ikliet sħan f'kaxxi tal-plastik reżistenti għas-sħana u l-ġbir ta' kaxxi użati. Fil-Lussemburgu (LU), l-organizzazzjonijiet sħab jistgħu jikkwalifikaw għat-tikketta tal-kwalità "SuperDrecksKëscht fir Betriber", li tiċċertifika l-impenn tal-organizzazzjoni fir-rigward tal-ambjent. Kif diġà ssemma fir-rapport tal-2018, ir-Repubblika Ċeka (CZ) tuża prodotti li ma jagħmlux ħsara lill-ambjent u tħeġġeġ l-użu ta' materjal riċiklat (eż. rombli tat-tojlit magħmula minn karta riċiklata 100%).

Evalwazzjonijiet

Matul l-2019, mill-inqas seba' Stati Membri (BE, BG, CZ, DE, FR, PL[28] u PT) evalwaw l-attivitajiet tal-FEAD. Il-maġġoranza ta' dawn kienu ffokati fuq il-valutazzjoni tal-progress li għamlu l-programmi FEAD bis-saħħa ta' dawn l-attivitajiet, bil-biċċa l-kbira jipprovdu valutazzjoni pożittiva. Il-Bulgarija (BG) wettqet żewġ evalwazzjonijiet fl-2019, u enfasizzat li t-tqassim ta' ikliet sħan u prodotti bażiċi laħaq lill-aktar gruppi vulnerabbli. Iż-żieda fil-finanzjament għat-tqassim ta' ikliet sħan kompliet iżżid in-numru ta' riċevituri aħħarin (ara l-kaxxa 2 hawn taħt)[29]. Bħal f'dawn l-aħħar snin, l-Awstrija (AT) ġabret feedback dwar l-assistenza pprovduta permezz ta' kwestjonarju; 99 % tar-rispondenti kienu sodisfatti ħafna jew sodisfatti bl-istarter pack tal-iskola u, b'mod aktar ġenerali, bil-miżura implimentata permezz tal-PO tal-FEAD.

Xi evalwazzjonijiet jipprovdu rakkomandazzjonijiet utli fir-rigward tal-perjodu ta' programmazzjoni 2021-2027. L-evalwazzjoni mwettqa fil-Belġju (BE) tirrakkomanda, fost affarijiet oħra, l-istandardizzazzjoni tal-proċeduri għall-identifikazzjoni tal-aktar koordinazzjoni żvantaġġata u aħjar tal-ordni u t-twassil, u trasparenza u simplifikazzjoni akbar. Franza (FR), permezz tal-Ispettorat Ġenerali tal-Affarijiet Soċjali, ħejjiet rapport dwar il-ġlieda kontra l-insigurtà tal-ikel[30]. Ir-rapport jindika l-isfidi li jeżistu fl-implimentazzjoni tal-FEAD, speċjalment fir-rigward tas-sistema ta' tqassim u l-appoġġ ta' ħaddiema u

---

[27] Food Wheel hija linja gwida dijetetika bbażata fuq l-ikel. Jekk jogħġbok irreferi għal http://www.fao.org/nutrition/education/food-dietary-guidelines/regions/countries/Portugal/en għal aktar informazzjoni.
[28] https://www.gov.pl/attachment/4c5afb14-e765-4181-ae72-bf19c437b29e,: https://www.gov.pl/web/rodzina/informacja-i-komunikacja).
[29] https://asp.government.bg/bg/deynosti/operativna-programa-za-hrani/operativna-programa-za-hrani-2014-2020/dobri-praktiki-i-spodelyane-na-opit
[30] https://www.igas.gouv.fr/IMG/pdf/2019-069R-P.pdf

organizzazzjonijiet volontarji. Ir-rapport ippreveda wkoll konsultazzjoni fost il-partijiet ikkonċernati dwar il-perjodu ta' programmazzjoni l-ġdid, li ġie sospiż minħabba l-kriżi tal-COVID-19.

Box 2. Attivitajiet ta' evalwazzjoni fil-Ġermanja (DE) u fil-Bulgarija (BG).

Il-Ġermanja (DE) wettqet evalwazzjoni dwar il-programm FEAD li tkopri l-aspetti kollha tal-implimentazzjoni tiegħu. Kif turi d-*data* ta' monitoraġġ , il-miri kollha ntlaħqu żżejjed u s-sejbiet tal-evalwazzjoni huma wkoll promettenti. L-evalwazzjoni turi li l-azzjonijiet tal-FEAD jippermettu b'mod ċar lil gruppi żvantaġġati jkollhom aċċess regolari għas-servizzi. Permezz ta' ħidma intensiva biex jintlaħqu n-nies, individwi li altrimenti jiġu esklużi, jistgħu jaċċessaw is-servizzi eżistenti. In-numri jissuġġerixxu li l-komunikazzjoni bejn il-persuni li qed ifittxu assistenza jew pariri u l-organizzazzjonijiet li jipprovdu dawn is-servizzi qed titjieb, u l-istess japplika għan-numru ta' persuni li jaċċessaw dawn is-servizzi. L-evalwazzjoni ġiet ikkomplimentata minn studji tal-każijiet ta' proġetti. Bħala parti minn din l-evalwazzjoni, diversi partijiet ikkonċernati ġew intervistati dwar il-progress u l-eżiti. Informazzjoni aktar dettaljata dwar l-evalwazzjoni se tiġi ppubblikata fl-2020[31].

L-evalwazzjoni esterna tal-programm FEAD fil-Bulgarija (BG) ikkonkludiet li: (i) it-tqassim ta' pakketti tal-ikel għal individwi f'riskju kbir ta' faqar iwessa' l-kamp ta' applikazzjoni tal-programmi ta' appoġġ soċjali fil-pajjiż; (ii) ma hemm l-ebda evidenza ta' piż amministrattiv mhux meħtieġ, (iii) hemm nuqqas ta' fondi biex jiġu koperti l-kostijiet amministrattivi, tat-trasport u tal-ħżin; (iv) l-identifikazzjoni tal-gruppi fil-mira, l-appoġġ u l-miżuri ta' akkumpanjament offruti huma kollha rilevanti; (v) il-programm FEAD huwa koerenti u jikkomplementa programmi nazzjonali oħra ta' finanzjament, eż. il-Fond għall-Protezzjoni Soċjali, u politiki oħra li jipprovdu benefiċċji soċjali fil-pajjiż; u (vi) il-programm FEAD iżid il-valur tal-programm nazzjonali attwali li jappoġġa l-canteens pubbliċi.

5. KONKLUŻJONIJIET

L-istampa li toħroġ mill-analiżi tad-*data* ta' monitoraġġ u r-rapporti ta' implimentazzjoni annwali tal-2019 hija ġeneralment simili għal dik li ġiet irrapportata fl-2018.

L-impenji finanzjarji fl-ambitu tal-programm FEAD kienu ta' EUR 608 miljun fl-2019, u baqgħu eżatt taħt il-medja għall-2016-2018. In-nefqa kumulattiva impenjata għall-2014-2019 kienet kważi EUR 3 340 miljun, jew 74 % tar-riżorsi totali tal-programmi (kofinanzjament tal-UE u nazzjonali). Il-pagamenti lill-benefiċjarji naqsu bi ftit fl-2019. Min-naħa l-oħra, l-applikazzjonijiet għal pagament ippreżentati mill-Istati Membri żdiedu sostanzjalment, bil-pagamenti interim tal-Kummissjoni jaqbżu t-38 % tal-allokazzjoni totali għall-2014-2020 sal-31 ta' Diċembru 2019 (25 % sal-aħħar tal-2018). Għalhekk, l-implimentazzjoni finanzjarja tal-FEAD tidher li ġeneralment tinsab fit-triq it-tajba.

Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri kkonsolidaw ir-rekord stabbilit tagħhom ta' tqassim u għamlu progress tajjeb biex jilħqu l-objettivi tagħhom. Fl-2019, 26 Stat Membru taw b'suċċess għajnuna tal-FEAD. L-għajnuna alimentari naqset bi ftit meta mqabbla mas-sena preċedenti, filwaqt li l-għoti ta' għajnuna materjali bażika baqa' jiżdied, bi 42 % aktar għajnuna mqassma fl-2019 meta mqabbel mal-2018. L-Italja (IT) qassmet għajnuna materjali bażika għall-ewwel darba fl-2019. Madankollu, għad hemm xi problemi ta'

[31] Ir-rapport finali (dwar il-Monitoraġġ u l-Evalwazzjoni) jista' jitniżżel minn hawn: https://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/DE/Internationales/ehap-abschlussbericht.pdf?__blob=publicationFile&v=1

implimentazzjoni, b'mod partikolari dewmien, u sfidi marbuta mal-loġistika, l-aspetti legali, l-ilħuq ta' gruppi fil-mira, il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni, u n-nuqqas ta' kapaċità tal-organizzazzjonijiet sħab. Il-biċċa l-kbira tal-Istati Membri setgħu jegħlbu dawn id-diffikultajiet bis-saħħa tal-kooperazzjoni tagħhom mal-organizzazzjoni sħab u partijiet ikkonċernati oħra, għalkemm xi drabi kienu meħtieġa emendi fil-programm. Minkejja l-monitoraġġ mill-qrib tal-Kummissjoni, ir-Rumanija (RO) ma tatx għajnuna fl-2019 minħabba bidliet istituzzjonali u problemi persistenti ta' akkwist. Ir-Renju Unit irtira mill-programm operattiv tal-għajnuna alimentari u/jew materjali bażika.

Fl-2019, huwa stmat li aktar minn 12,5-il miljun persuna bbenefikaw mill-appoġġ tal-FEAD. L-appoġġ tal-FEAD wera li huwa stabbli matul is-snin. L-għajnuna alimentari tibqa' l-aktar tip frekwenti ta' għajnuna. Aktar minn 12,2-il miljun individwu (93 % tal-għadd totali ta' riċevituri finali) irċevew għajnuna alimentari, u madwar 832 000 (6%) irċevew għajnuna materjali bażika fl-2019, filwaqt li madwar 30 000 ipparteċipaw fi programmi ta' inklużjoni soċjali (PO II tal-FEAD). Bħal fis-snin preċedenti, in-nisa jirrappreżentaw 49 % tar-riċevituri aħħarin kollha. It-tfal jirrappreżentaw madwar 30 % ta' dawk li rċevew appoġġ, filwaqt li l-persuni mingħajr dar kienu jirrappreżentaw 7 % u l-persuni b'diżabilità kienu jirrappreżentaw 5%. Huwa stmat li 10 % ta' dawk kollha li kienu appoġġati kienu migranti, persuni bi sfond barrani jew minoranzi, u 8 % kienu persuni li kellhom 65 sena jew aktar.

Bħal fis-snin preċedenti, ir-rapporti juru li l-flessibbiltà tal-FEAD kienet ċentrali għall-implimentazzjoni effettiva u effiċjenti tiegħu. Ir-rwol tal-organizzazzjonijiet sħab f'termini tal-għarfien tal-gruppi fil-mira u l-ilħuq kien sinifikanti ħafna. Madankollu, l-FEAD għen ukoll lill-organizzazzjonijiet sħab biex isiru aktar effiċjenti, inkluż f'termini ta' ħinijiet ta' kunsinna u kooperazzjoni istituzzjonali. Ħafna mid-dewmien esperjenzat mill-programmi kien minħabba l-ostakli fl-akkwist li nqalgħu fis-snin preċedenti. Barra minn hekk, l-Istati Membri u l-organizzazzjonijiet sħab irnexxielhom jidderieġu l-gruppi fil-mira lejn servizzi xierqa fuq żmien itwal, u dan kien kruċjali biex jiġu stabbiliti relazzjonijiet ta' fiduċja reċiproka mar-riċevituri aħħarin.

Il-miżuri ta' akkumpanjament saru dejjem aktar stabbiliti u varjati. L-Istati Membri kollha tal-PO I li implimentaw l-FEAD fl-2019 introduċew miżuri ta' akkumpanjament, skont ir-rapporti tagħhom. L-attivitajiet edukattivi għall-promozzjoni ta' workshops dwar in-nutrizzjoni/it-tisjir tajbin għas-saħħa kienu għadhom l-aktar tip komuni ta' miżura ta' akkumpanjament, segwiti mir-ridirezzjoni lejn servizzi rilevanti u pariri dwar il-ġestjoni tal-baġit tal-familja. Ħafna Stati Membri jimplimentaw ukoll attivitajiet oħra, imfassla għall-ħtiġijiet tagħhom stess. B'mod ġenerali, ħareġ sett varjat ta' prattiki tajbin.

Ġeneralment, l-Istati Membri jirrapportaw li kkonformaw mal-prinċipji ġenerali. Kollha kemm huma żguraw li l-għajnuna kienet aċċessibbli bl-istess mod kemm għall-irġiel kif ukoll għan-nisa u l-biċċa l-kbira tagħhom enfasizzaw li ma kien hemm l-ebda diskriminazzjoni bbażata fuq il-ġeneru, l-oriġini razzjali jew etnika, ir-reliġjon jew it-twemmin, id-diżabilità, l-età jew l-orjentazzjoni sesswali. Xi Stati Membri għamlu sforzi biex jiżguraw li l-kontenut tal-pakketti tal-ikel tal-FEAD ikun jaqbel mat-talbiet tal-organizzazzjonijiet sħab u tar-riċevituri aħħarin sabiex tiġi evitata l-ħela tal-ikel. L-Istati Membri għamlu sforzi biex jipprovdu kemm jista' jkun ikel varjat u bbilanċjat mill-aspett nutrizzjonali u taw attenzjoni għall-ħżin u t-twassil f'waqtu, u għall-użu ta' materjali riċiklati. Dawn l-aspetti jgħinu fil-promozzjoni tas-saħħa pubblika, u jissodisfaw l-objettivi tal-protezzjoni tal-klima u tal-ambjent.

Fl-2020, wara l-perjodu kopert minn dan ir-rapport, it-tifqigħa tal-pandemija tal-COVID-19 biddlet b'mod sostanzjali x-xenarju li jopera fih il-programm FEAD. Il-kriżi ekonomika u soċjali li segwiet laqtet b'mod sproporzjonat lil ċerti gruppi u individwi

żvantaġġati, inklużi l-persuni l-aktar fil-bżonn. Gruppi ġodda ta' individwi li qabel kienu f'sitwazzjonijiet vulnerabbli sabu ruħhom f'sitwazzjoni ta' faqar u ta' esklużjoni soċjali. Ir-restrizzjonijiet soċjali li ġew stabbiliti biex tiġi indirizzata l-emerġenza tas-saħħa biddlu l-mod kif joperaw l-organizzazzjonijiet li jwasslu l-għajnuna alimentari u materjali.

B'reazzjoni għall-kriżi attwali, ir-regolament FEAD ġie emendat darbtejn fl-2020 u fl-2021 fl-ambitu tal-inizjattivi CRII, CRII+ u REACT-EU, sabiex jiġi żgurat appoġġ aktar b'saħħtu fit-tħejjija għall-perjodu ta' programmazzjoni l-ġdid u tiġi ffaċilitata l-implimentazzjoni tal-programm.

Hekk kif l-FEAD 2014-2020 qed jasal fi tmiemu, l-istruttura u l-governanza futuri tal-fond il-ġdid qed jieħdu forma. Fl-2021-2027, l-FEAD se jsir parti integrali mill-FSE+, u b'hekk ikompli jintegra l-attenzjoni mogħtija biex jiġu indirizzati l-agħar forom ta' faqar fi ħdan strateġiji u finanzjament usa' tal-inklużjoni soċjali. Il-programmi FSE+ se jkunu kruċjali fl-appoġġ tal-irkupru ekonomiku u soċjali wara l-pandemija tal-coronavirus, u fit-trawwim ta' tranżizzjoni ġusta lejn ekonomija newtrali għall-klima f'konformità mal-ambizzjonijiet tal-Patt Ekoloġiku Ewropew[32], u flimkien mal-Fond għal Tranżizzjoni Ġusta[33]. Dan se jkun ukoll programm ewlieni għat-twettiq tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali[34].

[32] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf

[33] https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2020/01/14-01-2020-financing-the-green-transition-the-european-green-deal-investment-plan-and-just-transition-mechanism

[34] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=mt&catId=1226&furtherNews=yes&newsId=9524